

Väljaandja:	Põllumajandusminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	14.12.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2020
Avaldamismärge:	RT I, 11.12.2019, 9

Lammaste ja kitsede brutselloosi tõrje eeskiri¹

Vastu võetud 27.02.2008 nr 16

[RTL 2008, 19, 277](#)

jõustumine 08.03.2008

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
26.04.2010	RTL 2010, 22, 393	03.05.2010, osaliselt 1.01.2011 ja osaliselt 4.03.2011
25.06.2014	RT I, 28.06.2014, 76	01.07.2014
28.11.2017	RT I, 06.12.2017, 1	01.01.2018
22.03.2018	RT I, 29.03.2018, 1	01.04.2018
05.12.2019	RT I, 11.12.2019, 4	14.12.2019

Määrus kehtestatakse «[Loomatauditõrje seaduse](#)» § 43 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määruses sätestatakse tegutsemisjuhised loomaliikide lammaste (*Ovis aries*) (edaspidi *lammaste*) ja kodukitsade (*Capra aegagrus*) (edaspidi *kitsade*) isenditel esineva brutselloosi ennetamiseks ja tõrjeks ning taudikahtlastelt ja taudistunud loomadelt pärinevate saaduste käitlemiseks.

§ 2. Lammaste ja kitsede brutselloosi määratlus

(1) Lammaste ja kitsede brutselloos on *Brucella* perekonna bakteri *Brucella melitensis* 'e põhjustatud, peamiselt krooniliselt kulgev ja enzootilise levikuga nakkushaigus (*B. melitensis*) (edaspidi *brutselloos*), mida iseloomustavad abordid, päramiste peetus ja põletikulis-nekrootilised muutused suguelundites.

(2) Brutselloos levib pärast loomal esinenud aborti või seda levitab brutselloosi haigestunud looma järglane, kelle väljaheidete sisaldavad pikka aega brutselloosi-tekitajaid. Haigusetekitaja jääb pärast aborti püsima looma lümfisõlmedesse, liigestesse ja udarasse. Samuti tekib põletik emakas ja munasarjades, mille tõttu loom ei tiinestu. Isasloomal põhjustab brutselloosi tekitaja munandi- ja munandimanusepõletikku.

(3) Brutselloosile on vastuvõtlik ka inimene. Inimene võib nakatuda pastöriseerimata lamba- või kitsepiima tarvitades.

2. peatükk

LAMBA- JA KITSEKARJA NING RIIGI JA PIIRKONNA BRUTSELLOOSIALANE STAATUS

§ 3. Ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatus

(1) Ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarjana käsitatakse karja, mis asub ametlikult brutselloosivabas riigis või selle piirkonnas, mille pindala on vähemalt 2000 km² ning mis on veterinaarjärelevalve all ja hõlmab vähemalt üht maakonda (edaspidi *piirkond*), või mis vastab järgmistele nõuetele:

- 1) kliiniliste tunnuste ja laboratoorsete uuringute tulemuste alusel ei ole karjas peetaval loomal viimase 12 kuu jooksul kinnitatud brutselloosi diagnoosi;
- 2) karjas peetavat lammast ja kitse ei ole vaksineeritud brutselloosi vastu vähemalt viimase kahe aasta jooksul. Karja toodava vaksineeritud emaslooma puhul peab ta olema vaksineeritud enne seitsmendat elukuud ja vaksineerimisest peab olema möödunud kaks aastat;
- 3) üle kuue kuu vanust looma on uuritud seroloogiliselt vähemalt kaks korda kuuekuuse vahega. Uuringu tegemiseks kasutatakse Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi nõukogu otsuse 1990/242/EMÜ (EÜT L 140, 1.06.1990, lk 123–127) lisa kohaselt ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed.

(2) Ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja kohta väljastab Veterinaar- ja Toiduamet loomapidajale sellesisulise teatise.

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Lamba- ja kitsekari säilitab ametlikult brutselloosivaba staatuse, kuni kari vastab järgmistele nõuetele:

- 1) kliiniliste tunnuste ja laboratoorsete uuringute tulemuse alusel ei ole karjas peetaval loomal viimase 12 kuu jooksul kinnitatud brutselloosi diagnoosi;
- 2) karja toodav lammas või kits on pärit ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast või brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast;
- 3) piirkonnas, kus kari asub, on 99% lamba- ja kitsekarjadest ametlikult brutselloosivabad ja selles piirkonnas asuva karja uurimisel tehakse Rose Bengali test iga kolme aasta järel ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed. Samas piirkonnas asuva karja, mis ei ole ametlikult brutselloosivaba, suhtes kohaldatakse «Loomatauditõrje seaduse» § 43³ kohases loomatauditõrje programmis sätestatud nõudeid.

[RTL 2010, 22, 393- jõust. 03.05.2010]

§ 4. Brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatus

(1) Brutselloosivaba lamba- ja kitsekarjana käsitatakse karja, mis vastab järgmistele nõuetele:

- 1) kliiniliste tunnuste ja laboratoorsete uuringute tulemuse alusel ei ole karjas peetaval loomal viimase 12 kuu jooksul kinnitatud brutselloosi diagnoosi;
- 2) karja toodud üle 18 kuu vanust vaksineeritud ning karja toodud üle kuue kuu vanust vaksineerimata lammast ja kitse on uuritud kaks korda kuuekuuse vahega Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi kasutades ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed. Karja toodava vaksineeritud looma puhul peab ta olema vaksineeritud enne seitsmendat elukuud;
- 3) loom on sündinud selles karjas või on karja toodud brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast või ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast.

(2) Lamba- ja kitsekari säilitab brutselloosivaba karja staatuse, kuni kari vastab järgmistele nõuetele:

- 1) üks kord aastas juhusliku valiku alusel on loomi uuritud Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi kasutades ning uuringu tulemus on negatiivne;
- 2) kastreerimata ja vaksineerimata üle kuue kuu vanust isaslooma, kastreerimata ja vaksineeritud üle 18 kuu vanust isaslooma, pärast viimast seroloogilist uurimist karja toodud vaksineeritud looma ning suguküpset emaslooma uuritakse Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi kasutades. Uurima peab vähemalt 25% karjas peetavatest emasloomadest. Vähem kui 50 emasloomaga karja puhul uuritakse iga emaslooma eraldi;
- 3) karja toodav lammas või kits pärineb brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast või ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast.

§ 5. Ametlikult brutselloosivaba riigi ja selle piirkonna staatus

(1) Ametlikult brutselloosivaba riigi ja selle piirkonnana nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ ühendusesisesest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.07.1964, lk 1977–2012) tähenduses käsitatakse riiki ja piirkonda, mis vastab vähemalt ühele järgmistest nõuetest:

- 1) paragrahvi 3 lõike 1 nõuded on täidetud ja 99,8% riigi või selle piirkonna kitse- ja lambakarjadest on ametlikult brutselloosivabad;
- 2) riigi või selle piirkonna 10% juhuslikult valitud karjade üle kuue kuu vanuseid kitsi ja lambaid on uuritud aasta jooksul nõukogu direktiivi 91/68/EMÜ lisa C kohaselt ning uuringu tulemus on brutselloosi suhtes negatiivne;
- 3) riigis või selle piirkonnas ei ole viimase viie aasta jooksul kinnitatud lamba- või kitse brutselloosi diagnoosi. Lamba ja kitse abordist ning haiguse kliinilistest tunnustest teatamine on olnud kohustuslik viimase viie aasta jooksul ja kõnealuseid juhtumeid uurib pädev asutus;
- 4) riigis või selle piirkonnas ei ole viimase kolme aasta jooksul lambaid ja kitsi vaksineeritud.

(2) Eesti või selle piirkonna ametlikult brutselloosivabaks tunnistamiseks esitab Veterinaar- ja Toiduamet Euroopa Komisjonile andmed Eesti või selle piirkonna kohta nõukogu direktiivi 91/68/EMÜ artikli 15 alusel. Euroopa Komisjon teeb asjakohase otsuse Veterinaar- ja Toiduameti esitatud andmete põhjal.

(3) Riik või selle piirkond säilitab ametlikult brutselloosivaba staatuse, kuni kari vastab järgmistele nõuetele:

1) riik või selle piirkond on lõike 1 punktides 1–4 sätestatud nõuete kohane;

2) Veterinaar- ja Toiduameti teavitatakse igast kitsest ja lambast, kellel kahtlustakse brutselloosi.

Brutselloosikahtlusega looma vereproovi uuritakse, kasutades vähemalt kahte erinevat seroloogilist uurimismeetodit, millest üks on komplemendi sidumise test. Abordi korral uuritakse asjakohast proovi bakterioloogiliselt;

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

3) kitse- ja lambakarja, milles peetaval loomal kahtlustatakse brutselloosi, ja selle karjaga epidemioloogiliselt seotud karja ametlikult brutselloosivaba staatus peatatakse ajaks, kuni negatiivne uuringu tulemus on selgunud.

4) kitse- ja lambakarjas brutselloosipuhangu kindlaksmääramise korral tapetakse kogu kari. Vastuvõtlikku looma uuritakse asjakohasel meetodil ning loomakasvatushoone või -rajatis, sisseseade ja loomade veovahend puhastatakse ning desinfitseeritakse.

3. peatük

ENNETAMINE

§ 6. Vaksineerimine

Brutselloosivastane vaksineerimine on keelatud.

§ 7. Brutselloosi ennetamine

Brutselloosi ennetamine seisneb Eesti brutselloosivaba staatuse säilitamises. Selleks järgitakse haigusele vastuvõtlike loomade ja nendelt pärinevate saadustega liikmesriikide vahel kauplemise veterinaarnõudeid ning väljaspool Euroopa Liidu tolliterritooriumi asuvast riigist importimise veterinaarnõudeid, lammaste ja kitsede ühest karjast teise liikumise nõudeid, korraldatakse brutselloosi seiret karjas brutselloositekitaja varajaseks avastamiseks ja asjakohaste tõrjemeetmete rakendamiseks.

§ 8. Lammaste ja kitsede brutselloosi seirekava ning proovide võtmine

(1) Lammaste ja kitsede brutselloosi seirekava koostab ning seiret korraldab Veterinaar- ja Toiduamet.

(2) Bakterioloogiliseks uuringuks võetakse lambalt või kitselt aborteerunud loode, lümfisõlmed, lootekestad ning udar või munasari, et brutselloositekitaja isoleerida ja identifitseerida.

(3) Seroloogiliseks uuringuks võetakse lamba või kitse veenist vereproov, kasutades iga looma puhul steriilset või ühekordset verevõtunõela.

(4) Vereproovid võib koondada. Koondproovi koondatavate proovide arv sõltub laboris kasutatavast uurimismeetodist. Proovi uurimisel tehakse Rose Bengali test. Kui testi põhjal on üle 5% karja loomadest andnud brutselloosi suhtes positiivse tulemuse, võetakse igalt loomalt vereproov, mille uurimisel kasutatakse komplemendi sidumise testi. Komplemendi sidumise testi kasutades uuritud proovi tulemus on brutselloosi suhtes positiivne, kui seerum sisaldab vähemalt 20 ICFT-ühikut milliliitris.

(5) Uuring tehakse Veterinaar- ja Toiduameti volitatud laboratooriumis.

(6) Proov märgistatakse ning varustatakse kaaskirjaga. Kaaskirjas märgitakse teave, mis võimaldab kindlaks teha karja, kuhu kuulub loom, kellelt proov võeti, loomapidaja, kellele loom kuulub, ning proovi võtmise aeg. Proovi säilitatakse ja proov viiakse laboratooriumisse lekkekindlas konteineris temperatuuril +2 kuni +4 °C.

(7) Seroloogiliseks uuringuks tehakse komplemendi sidumise või Rose Bengali (RBT) test, järgides Rahvusvahelise Epizootiase Büroo diagnostiliste testide ja vaktsiinide standardite käsiraamatu «Manual of Standards of Diagnostic Tests and Vaccines» viimase väljaande peatükis 2.4.2 (kitsede ja lammaste brutselloos) toodud juhiseid.

§ 9. Nõuded lammaste ja kitsede karja toomisel

(1) Ametlikult brutselloosivabasse lamba- ja kitsekarja toodav lammas ja kits pärineb ametlikult brutselloosivabast lamba- või kitsekarjast või brutselloosivabast lamba- või kitsekarjast.

(2) Loomapidamishoonesse või -rajatisse, sealhulgas loomaoksjoni ja laada pidamiseks kasutatavasse loomapidamishoonesse või -rajatisse, kuhu loomad kogutakse ja kus nad rühmitatakse enne vedu teise karja

või tapamajja (edaspidi *kogumiskeskus*), võib tuua lamba ja kitsi, kes on nõuetekohaselt märgistatud ja pärineb ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast või brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast.

(3) «Loomatauditõrje seaduse» § 15 mõistes võib vahendada lambaid ja kitsi, kes on identifitseeritud ja registreeritud ning pärinevad ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast.

(4) Brutselloosivabasse karja võib tuua lamba või kitse:

1) kes pärineb ametlikult brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast või brutselloosivabast lamba- ja kitsekarjast;
2) keda on uuritud kaks korda brutselloosi suhtes Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi kasutades ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed. Uuring tehakse kuuenädalase vahega ja vähemalt 30 päeva enne kõnealuse looma toomist brutselloosivabasse lamba- või kitsekarja.

(5) Karjast, kus vähemalt ühel kitsel ja lambal on kinnitatud brutselloosi diagnoos, on keelatud seda looma välja viia muul eesmärgil kui tapamajja tapmiseks. Pärast haiguskahtlase või haige looma tapmist on keelatud karjast looma välja viia 42 päeva jooksul arvates looma tapmisest.

(6) Lamba ja kitse toomisel loomapidamishoonesse või -rajatisse kontrollitakse looma nõuetekohast märgistust ja temaga kaasasolevat veterinaartõendit või sertifikaati. Kui lamba või kitsega kaasasoleval, veterinaartõendil või sertifikaadil esineb vigu või vasturääkivusi, ei vahendata ega võeta looma kogumiskeskusse vastu. Selline loom isoleeritakse teistest kogumiskeskuses peetavatest ja sinna toodavatest loomadest.

4. peatükk TÕRJE

§ 10. Brutselloosikahtlusest või diagnoosimisest teatamine

(1) Brutselloosikahtluse korral kutsub loomapidaja haiguse kliiniliseks diagnoosimiseks, proovide võtmiseks, epidemioloogiliseks uuringuks ning loomataudi leviku tõkestamise abinõude rakendamiseks viivitamata kohale veterinaarjärelevalveametniku.

[RT I, 11.12.2019, 4- jõust. 14.12.2019]

(2) Brutselloosikahtlane on lammas või kits, kellel on brutselloosile iseloomulikud sümptomid, kuid kellel brutselloosi diagnoos ei ole veel kinnitatud.

(3) Loomapidaja teavitab veterinaararsti lambal või kitsel esinenud abordist.

(4) Brutselloosikahtlusest või diagnoosimisest teavitatakse «Loomatauditõrje seaduse» 4. peatüki 2. jaos kehtestatud korra kohaselt.

§ 11. Ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatuse peatamine ning kitsenduste kehtestamine

(1) Veterinaar- ja Toiduamet peatab ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatuse, kui esineb vähemalt üks järgmistest juhtudest:

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

1) paragrahvi 3 lõikes 1 sätestatud nõuded ei ole täidetud;

2) lambal ja kitsel kahtlustatakse kliiniliste tunnuste alusel brutselloosi, lambal ja kitsel on kahtlustatud brutselloosi või brutselloosikahtlane lammas ja kits on karjas hukatud, kuid haiguse ametlik diagnoos ei ole veel kinnitatud;

3) nakatunud lammas ja kits on tapetud ning teisi üle kuue kuu vanuseid lambaid ja kitsi on uuritud kahel seroloogilisel meetodil kolmekuulise vahega, kasutades Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi, ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes positiivsed;

4) lamba ja kitse toomisel karja ei ole järgitud §-s 9 sätestatud nõudeid, mille tulemusena on tekkinud lamba ja kitse brutselloosi nakatumise oht või ei ole võimalik tagada lamba- ja kitsekarja ametlikult brutselloosivaba staatuse säilimist;

5) lamba- ja kitsekari on olnud otseses või kaudses kontaktis loomaga, kellel kahtlustatakse brutselloosi või kellel on diagnoositud brutselloos.

(2) Veterinaar- ja Toiduamet peatab lamba- ja kitsekarja brutselloosivaba staatuse, kui:

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

1) paragrahvis 4 sätestatud nõuded ei ole täidetud;

2) lamba- ja kitse toomisel karja ei ole järgitud §-s 9 sätestatud nõudeid, mille tulemusena on tekkinud lamba ja kitse brutselloosi nakatumise oht või ei ole võimalik tagada brutselloosivaba staatuse säilimist;

3) nakatunud lammas ja kits on tapetud ning teisi sisse toodud üle 18 kuu vanuseid vaksineeritud lambaid ja kitsi või üle kuue kuu vanuseid lambad ja kitsi on uuritud kahel seroloogilisel meetodil kolmekuulise vahega, kasutades Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi, ning uuringute tulemused on brutselloosi suhtes positiivsed.

(3) Veterinaar- ja Toiduamet teavitab ELi liikmesriikide pädevaid asutusi ametlikult brutselloosivabaks tunnustatud lamba- ja kitsekarja staatuse peatamisest, kui nakatunud loom või kari asub ametlikult brutselloosivabas riigis või piirkonnas.

(4) Veterinaar- ja Toiduamet otsustab karja suhtes «Loomatauditõrje seaduse» §-des 45¹–45³ sätestatud kitsenduste või abinõude kohaldamise kooskõlas selle määrusega pärast ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatuse peatamist või brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatuse peatamist, arvestades riskianalüüsi tulemusi.

[RTL 2010, 22, 393- jõust. 03.05.2010]

§ 12. Brutselloosikahtluse korral rakendatavad kitsendused ja abinõud

Pärast Veterinaar- ja Toiduameti teavitamist brutselloosikahtlusest rakendatakse karjas järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

[RT I, 29.03.2018, 1- jõust. 01.04.2018]

- 1) brutselloosikahtlase lamba- ja kitsekarja ning sellega epidemioloogiliselt seotud karja ametlikult brutselloosivaba või brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatuse peatatakse;
- 2) keelatakse lammast ja kitse karjast välja viia muul eesmärgil kui tapamajas tapmiseks;
- 3) keelatakse kasutada brutselloosikahtlase lamba ja kitse piima toiduks ja söödaks enne kuumtöötlemist, mis hävitab brutselloositekitaja;
- 4) brutselloosikahtlase lamba ja kitse vereproovi uuritakse vähemalt kahel erineval seroloogilisel meetodil, millest üks on komplemendi sidumise test. Abordi korral uuritakse asjakohast proovi bakterioloogiliselt.

§ 13. Brutselloosikahtluse lõpetamine

Brutselloosikahtluse lõpetab Veterinaar- ja Toiduamet, kui § 12 punktis 4 nimetatud uuringute tulemused on negatiivsed.

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 14. Brutselloosi diagnoosimine ning proovide võtmine ja laboratooriumisse saatmine

(1) Lamba ja kitse brutselloosi diagnoositakse bakterioloogilise ja seroloogilise uuringu tulemuste põhjal Veterinaar- ja Toiduameti volitatud laboratooriumis.

(2) Seroloogiliseks uuringuks võetakse lamba või kitse veenist vereproov, kasutades iga looma puhul steriilset või ühekordset verevõtunõela. Looma infitseeritus brutselloositekitajaga tehakse kindlaks § 8 lõike 4 kohaselt.

(3) Lambal ja kitsel abordi esinemise korral võtab veterinaarjärelevalveametnik proovid bakterioloogiliseks uuringuks. Bakterioloogiliseks uuringuks võetakse lamba ja kitse lootekestad ja aborteerunud loode ning vajaduse korral magu, kops ja muu siseorgan.

[RT I, 29.03.2018, 1- jõust. 01.04.2018]

(4) Proov märgistatakse ja varustatakse kaaskirjaga ning proovi säilitatakse ja proov toimetatakse laboratooriumisse § 8 lõike 6 kohaselt.

(5) Kui Rose Bengali testi põhjal on üle 5% karja loomadest andnud brutselloosi suhtes positiivse tulemuse, võetakse igalt loomalt vereproov ning iga proovi uurimiseks kasutatakse komplemendi sidumise testi. Komplemendi sidumise testi kasutades uuritud proovi tulemus on brutselloosi suhtes positiivne, kui seerum sisaldab vähemalt 20 või rohkem ICFT-ühikut milliliitris.

(6) Brutselloosi ametlik diagnoos pannakse «Loomatauditõrje seaduse» § 37 lõike 3 kohaselt.

§ 15. Brutselloosi ravi

Brutselloosi ravi on keelatud.

§ 16. Brutselloosi diagnoosimise või seropositiivse looma kindlakstegemise korral rakendatavad kitsendused ja abinõud

(1) Pärast lambal või kitsel brutselloosi ametlikku diagnoosimist või seropositiivse looma kindlakstegemist rakendab Veterinaar- ja Toiduamet järgmisi kitsendusi ja abinõusid:

[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

- 1) peatab karja ametlikult brutselloosivaba staatuse või brutselloosivaba staatuse;
- 2) korraldab epidemioloogilise uurimise tegemise;
- 3) keelab koguda brutselloosse ja seropositiivse looma verd ning endokriin- ja muid organeid;
- 4) korraldab taidipunktis peetava lamba ja kitse ning muu brutselloosile vastuvõtliku looma hukkamise viivitamata veterinaarjärelevalveametniku kontrolli all viisil, mis välistab nakkuse leviku ning võib lubada kliiniliselt terve looma saatmist tapamajja tapmisele. Tapetud looma liha kuumtöödeldakse viivitamata viisil, mis hävitab brutselloositekitaja;

[RT I, 29.03.2018, 1- jõust. 01.04.2018]

- 5) otsustab, kas lubada jätta tapmata taudipunktis asuv muu vastuvõtliku loomaliigi loom, kui teda peetakse eraldi loomakasvatushoones või -rajatistes ning epidemioloogiline uuring näitab, et nakkuse ülekandumine kõnealusele loomale on välistatud ja seroloogilise uuringu tulemus on negatiivne;
- 6) korraldab inimese ja looma liikumist taudipunkti sees ja sealt välja;
- 7) keelab kasutada punktis 1 nimetatud karja loomalt saadud piima toiduks ja söödaks enne kuumtöötlemist, mis hävitab brutselloositekitaja;
- 8) korraldab surnud või hukatud lamba ja kitse korjuse nõuetekohase kahjutustamise Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1–33), artikli 13 kohaselt.
[RTL 2010, 22, 393- jõust. 04.03.2011]

(2) Veterinaar- ja Toiduameti loal võib brutselloositekitajaga saastunud eseme taudipunktist välja viia pärast selle nõuetekohast puhastamist ja desinfitseerimist. Kitse, lamba või mõne muu brutselloosile vastuvõtliku looma veoks kasutatav veovahend või konteiner desinfitseeritakse enne ja pärast looma vedu.
[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(3) Inventar, sööt, loomne saadus, jäätmed ning muu ese, mis võib olla saastunud brutselloositekitajaga ja mida ei ole võimalik desinfitseerimise teel kahjutustada, hävitatakse veterinaarjärelevalveametniku kontrolli all viisil, mis välistab nakkuse leviku.
[RT I, 29.03.2018, 1- jõust. 01.04.2018]

(4) Veterinaar- ja Toiduamet peab arvestust tõrjeprogrammiga hõlmatud ning sellega hõlmamata lamba- ja kitsekarjade, brutselloosikahtlaste ning brutselloosi nakatunud lamba- ja kitsekarjade, samuti nakatumise tõttu Veterinaar- ja Toiduameti korraldusel tapetud muude loomade kohta.

(5) Lisaks selles paragrahvis sätestatud kitsenduste ja abinõude rakendamisele võib Veterinaar- ja Toiduamet anda «Loomatauditõrje seaduse» §-s 45 nimetatud korraldusi ning rakendada seal toodud kitsendusi ja abinõusid.

(6) Veterinaar- ja Toiduamet lõpetab taudipunktis kitsendused mitte varem kui pärast 21 päeva möödumist taudipunktis peetud lamba ja kitse ning muu brutselloosile vastuvõtliku looma tapmisest, tema korjuse hävitamisest ning taudipunktis korraldatud puhastusest ja desinfektsioonist arvates.
[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 17. Brutselloosi tõrjeprogramm

(1) Brutselloosi puhkemise korral kehtestab Veterinaar- ja Toiduamet «Loomatauditõrje seaduse» § 43³ kohaselt brutselloosi tõrjumiseks loomatauditõrje programmi (edaspidi *tõrjeprogramm*) ning korraldab selle rakendamist.
[RTL 2010, 22, 393- jõust. 01.01.2011]

(2) Veterinaar- ja Toiduamet esitab tõrjeprogrammi Euroopa Komisjonile. Aruanne tõrjeprogrammi raames tehtud veterinaarjärelevalve ja veterinaarkontrolli toimingute ja nende tulemuste ning tõrjeprogrammi rakendamiseks tehtud kulutuste kohta esitatakse Euroopa Komisjonile igal aastal kuni Eestile ametlikult brutselloosivaba staatuse andmiseni või taastamiseni.
[RT I, 28.06.2014, 76- jõust. 01.07.2014]

(3) Veterinaar- ja Toiduamet peab arvestust tõrjeprogrammiga hõlmatud ning sellega hõlmamata lamba- ja kitsekarjade, brutselloosikahtlaste ja brutselloosete lamba- ja kitsekarjade ning nakatumise tõttu Veterinaar- ja Toiduameti korraldusel tapetud kitsede ja lammaste kohta.

§ 18. Epidemioloogiline uurimine ja karjade ülevaatus

(1) Epidemioloogilise uurimise käigus selgitatakse välja:

- 1) brutselloosi võimalik nakkusallikas ja taudipunktist nakkuse edasikandumise võimalused;
- 2) muu ettevõtte ja taudipunktiga epidemioloogiliselt seotud kari, milles peetakse brutselloosile vastuvõtlikke loomi, kes võisid punktis 1 nimetatud võimaliku brutselloositekitajaga otseselt või kaudselt kokku puutuda.

(2) Lõike 1 punktis 2 nimetatud ettevõttes või karjas korraldab veterinaarjärelevalveametnik brutselloosile vastuvõtliku looma kliinilise ülevaatusena ning võtab uurimiseks seroloogilise ja bakterioloogilise proovi. Vajaduse korral korraldatakse asjakohase seroloogilise uuringu tegemine ka nimetatud loomaga epidemioloogiliselt seotud karjas.
[RT I, 29.03.2018, 1- jõust. 01.04.2018]

§ 19. Puhastus ja desinfektsioon

(1) Pärast nakatunud looma tapmisele või hukkamisele saatmist puhastatakse ja desinfitseeritakse veterinaarjärelevalveametniku kontrolli all looma pidamise koht, selle ümbrus ja piirded, hooldusvahendid ning taudipunkti vahetult ümbritsev ala.
[RT I, 28.06.2014, 76- jõust. 01.07.2014]

(2) Nakatunud loomaga kokku puutunud veovahend, konteiner ja varustus puhastatakse ning desinfitseeritakse pärast nakatunud looma ja temalt pärinevate loomsete kõrvalsaaduste või loomsete kõrvalsaadustega ja brutselloosse karja loomaga kokkupuutes olnud materjali vedu. Nakatunud looma laadimiseks kasutatud estakaad puhastatakse ja desinfitseeritakse pärast kasutamist.

(3) Desinfitseerimiseks kasutatakse üksnes Veterinaar- ja Toiduameti lubatud desinfitseerimisvahendit, järgides veterinaarjärelevalveametniku korraldusi ja juhiseid.
[RT I, 28.06.2014, 76- jõust. 01.07.2014]

§ 20. Lamba- ja kitsekarja ametlikult brutselloosivaba ja brutselloosivaba staatuse taastamine

(1) Veterinaar- ja Toiduamet taastab § 11 lõike 1 alusel peatatud lamba- ja kitsekarja ametlikult brutselloosivaba staatuse, kui staatuse peatamise tinginud asjaolud on ära langenud. Ametlikult brutselloosivaba lamba- ja kitsekarja staatus taastatakse pärast kahe aasta möödumist ametlikult brutselloosivaba staatuse peatamisest arvates, kui selle aja jooksul ei ole karjas loomi vaktsineeritud, selle aja lõpus on üle kuue kuu vanuseid kitsi ja lambaid uuritud Rose Bengali ja komplemendi sidumise testi kasutades ning nende uuringute tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed.
[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Veterinaar- ja Toiduamet taastab § 11 lõike 2 alusel peatatud lamba- ja kitsekarja brutselloosivaba staatuse, kui staatuse peatamise tinginud asjaolud on ära langenud ja karjas tehtud kahe uuringu tulemused on brutselloosi suhtes negatiivsed.
[RT I, 06.12.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

¹Nõukogu direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 46, 19.02.1991, lk 19–36), muudetud direktiividega 2001/10/EÜ (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 41), 2003/50/EÜ (ELT L 169, 08.07.2003, lk 51–66), 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367), 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54) ja 2013/20/EL (ELT L 158, 10.06.2013, lk 234–239), määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35) ning otsustega 2004/554/EÜ (ELT L 248, 22.07.2004, lk 1–11), 2005/932/EÜ (ELT L 340, 23.12.2005, lk 68–69) ja 2013/445/EL (ELT L 233, 31.08.2013, lk 48–60).
[RT I, 28.06.2014, 76- jõust. 01.07.2014]